

дення лекцій та практичних занять із студентами всіх факультетів академії. Наказом ректора №94-в від 23.02.2004 року "Про заохочення учасників 85-ї підсумково-наукової конференції, присвяченої 60-річчю БДМА" колективу кафедри оголошена подяка.

THE HISTORY OF THE DEPARTMENT OF SOCIAL MEDICINE AND ORGANIZATION OF HEALTH PROTECTION

V.E.Kardash, V.L.Tarallo, O.V.Petiukh

Abstract. The 60 year history of the formation and development of the Department of Social Medicine and Organization of Health Protection has been described. The basic scientific and pedagogical achievements have been adduced. All the members of the teaching staff, their research and pedagogical attainments have been mentioned. Perspectives of the Department 's development have been indicated.

Key words: history, Department of Social Medicine and Organization of Health Protection, pedagogical and scientific achievements, staff members.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2004. Vol.8, №3.- P.225-230

Надійшла до редакції 26.03.2004 року

УДК 161: 039. 76: 615. 825 (091)

О.С.Полянська

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ КАФЕДРИ РЕАБІЛІТАЦІЇ, ЛІКУВАЛЬНОЇ ФІЗКУЛЬТУРИ, СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ЗДОРОВ'Я

Кафедра реабілітації, лікувальної фізкультури, спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я (зав. – проф. О.С. Полянська)
Буковинської державної медичної академії

Резюме. Кафедра функціонує протягом двох останніх років. Основним науковим напрямком її є відновлювальне лікування хворих на серцево-судинну і бронхолегеневу патологію. Відмічена навчально-методична, наукова та лікувальна робота професорсько-викладацького складу.

Ключові слова: медична реабілітація, спортивна медицина, лікувальна фізкультура, фізичне виховання.

Медична реабілітація є основним напрямком у системі охорони здоров'я України на теперішній час. Медичне забезпечення суспільства буде більш ефективним, якщо за початок відліку взяти здоров'я людини, тому концепція розвитку медичної реабілітації будується на принципах, що декларують її як лікувальний процес, а медикаментозне лікування - як інтегральну частину профілактики і базисного лікування захворювань. Поряд з лікуванням окремих захворювань і локальним терапевтичним впливом, важливими є і відновлення хворого як особистості, продовження його життєдіяльності, працездатності.

З метою удосконалення системи підготовки лікарів і підвищення ефективності навчального процесу, згідно з рішенням вченої ради Буковинської державної медичної академії та на підставі дозволу МОЗ України № 8.02-31/1347 від 30.05.2002 р., наказом ректора з 1 вересня 2002 р. було створено кафедру реабілітації, лікувальної фізкультури, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я. Наказом по академії на посаду завідувача кафедри була призначена доктор медичних наук О.С.Полянська, яка в 1992 році захистила кандидатську дисертацію "Состояние гуморальных регуляторных субстанций у больных острым инфарктом миокарда", у 2000 році - докторську дисертацію "Порівняльні аспекти розвитку, перебігу різних форм ішемічної хвороби серця та оптимізація їх лікування". Кафедра реабілітації, лікувальної

фізкультури, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я Буковинської державної медичної академії розташована на базах Чернівецького обласного лікарсько-фізкультурного диспансеру та обласного клінічного кардіологічного диспансеру. Завідувач кафедри та співробітники кафедри реабілітації, лікувальної фізкультури, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я Буковинської державної медичної академії проводять навчально-методичну, науково-дослідну та лікувальну роботу, а також надають медичну допомогу в установах охорони здоров'я - обласного клінічного кардіологічного та лікарсько-фізкультурного диспансерів.

Педагогічний процес з курсу реабілітації, ЛФК, СМ здійснюють: завідувач кафедри професор, д.мед.н. Полянська О.С., асистент Амеліна Т.М., асистент Стрижевська І.А., головний лікар обласного лікарсько-фізкультурного диспансеру Курик М.В і зав. відділення реабілітації Зюлковська Н.М. На кафедрі читають лекції і проводять практичні та семінарські заняття для лікарів-слухачів за спеціалізацією "Кардіологія", на передатестаційному циклі з кардіології, циклі тематичного удосконалення "Гострий коронарний синдром. Ускладнення та медикаментозна тактика", "ЕКГ-діагностика у практиці терапевта". Кафедра проводить навчання лікарів-інтернів (терапевтів, невропатологів, хірургів, гінекологів, онкологів, травматологів) з дисципліни "Медична реабілітація" і студентів: IV курсу з дисципліни "Лікувальна фізкультура та спортивна медицина" медичних факультетів зі спеціальності "Лікувальна справа" і "Педіатрія", I курсу з дисципліни "Основи реабілітації, фізіотерапії, лікувальної фізкультури та масажу" факультету бакалаврів з відділенням молодших медичних і фармацевтичних фахівців зі спеціальності "Сестринська справа" освітньо-кваліфікаційний рівень - молодший спеціаліст, II курсу (денна форма навчання) і III курсу (навчання з неповним робочим тижнем) з дисципліни "Медична і соціальна реабілітація" зі спеціальності "Сестринська справа" факультету бакалаврів з відділенням молодших медичних і фармацевтичних фахівців, освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр.

Заняття зі студентами проходять у відділеннях інтенсивної терапії та реанімації (12 ліжок), гострої коронарної недостатності (40 ліжок), хронічної ішемічної хвороби серця (60 ліжок), гіпертонічної хвороби (60 ліжок), реабілітації інфаркту міокарда (40 ліжок), функціональної діагностики, фізіотерапії та лікувальної фізкультури обласного кардіологічного диспансеру та у відділенні спортивної медицини, реабілітації і кабінеті функціональної діагностики, фізіотерапії обласного лікарсько-фізкультурного диспансеру.

Для забезпечення навчального процесу на кафедрі використовується сучасне обладнання: велоергометр, пневмотахометр, динамометр, спірометр; апаратура кардіодиспансеру: електрокардіографи, кардіореанімаційний комплекс (моніторинг ЕКГ, артеріального тиску, дефібрилятор, кардіостимулятор), ехокардіограф; апаратура лікарсько-фізкультурного диспансеру: спірометр, велоергометр, електрокардіограф, апаратура фізіотерапевтичного відділення.

Вперше на Україні готується до випуску навчальний посібник «Медична і соціальна реабілітація» для факультетів медсестринської освіти та коледжів зі спеціальності 6.110100 «Сестринська справа» з метою покращання засвоєння програми з медичної і соціальної реабілітації.

За період заснування кафедри в навчальному процесі особлива увага приділяється самостійній роботі молодших спеціалістів, бакалаврів та інтернів з хворими, студентів IV курсу щодо оволодіння практичними навичками з реєстрації та розшифровки ЕКГ, даних велоергометрії, стрес-тестів, функціональних проб, черезстравохідної електрокардіостимуляції, моніторингу ЕКГ та артеріального тиску, роботи у фізіотерапевтичному відділенні і залах лікувальної фізкультури.

Велике значення кафедра приділяє науковій роботі зі студентами. На студентських засіданнях розглядаються питання про значення медичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи хворих, що відповідає пріоритетному науковому напрямку кафедри, її значення у клініці, суспільстві, загальний комплекс методів для оцінки фізичного розвитку і функціонального стану серцево-судинної, дихальної і вегетативної системи в осіб молодого віку, про визначення вегетативного статусу та фізичної працездатності у здорових юнаків та дівчат, сучасні функціональні та інструментальні методи діагностики серцево-судинних захворювань, а також проводили інтерпретації результатів функціональних проб у спортсменів і фізкультурників. Наукові дослідження виконувалися 12 студентами-гуртківцями. Під керівництвом професора Полянської О.С. гуртківці отримали призові місця на науковій медичній конференції "Медицина XXI століття" у Дніпропетровську, Пироговській студентській науковій конференції в Москві, Всеукраїнській студентській конференції з міжна-

родною участю в м. Ужгороді (Полянська О.І., студентка III курсу), на VII Міжнародному медичному конгресі студентів і молодих учених у м. Тернополі, на 72-й міжвузівській Міжнародній науковій конференції в Івано-Франківську і на 77-й підсумковій науковій конференції студентів і молодих учених БДМА (Куртян Т.М., студентка VI курсу). Впродовж 2003 року разом зі студентами-гуртківцями направлено 21 і опубліковано 14 наукових праць. Викладачі кафедри проводять тематичні обходи та клінічні розбори хворих на серцево-судинну патологію разом із студентами і членами наукового гуртка.

Планова наукова робота кафедри реабілітації, ЛФК, СМ, фізичного виховання і здоров'я проводиться спільно з кафедрою кардіології та функціональної діагностики, де Полянська О.С. є відповідальним виконавцем. На основі проведених досліджень вивчені особливості динаміки функціонального стану міокарда у хворих на різні форми ІХС за даними ЧСЕС та стрес-ЕхоКГ, ХМ АГ та ЕКГ і вплив антиішемічних засобів за умов моделювання ішемії міокарда з використанням парних стрес-тестів. Запланована кандидатська дисертація асистента Амеліної Т.М. на тему "Оптимізація відновлювального лікування хворих на ішемічну хворобу серця в поєднанні із супутньою патологією". У дисертації буде вивчено особливості центральної та внутрішньо-серцевої гемодинаміки під впливом комплексного лікування; зміни вегетативного тону, варіабельності серцевого ритму при використанні коріолу; досліджено ефективність використання β -адреноблокаторів та немедикаментозного лікування у хворих на ішемічну хворобу серця поєднану із супутньою патологією. Асистент Стрижевська І.А. згідно з індивідуальним планом наукової роботи працює над темою "Оцінка фізичного розвитку і функціонального стану серцево-судинної системи у здорових юнаків та дівчат", з визначенням статевих відмінностей фізичного розвитку за індексами Кетле, Пінье, Ерісмана, резервних можливостей серцево-судинної системи за індексом Руф'є, який дає змогу визначити приховану серцеву недостатність та індивідуалізувати лікувальну тактику в кардіологічних хворих.

За 2002-2003 н. р. отримано 9 посвідчень на раціоналізаторські пропозиції, 2 патенти України, направлено до друку 33 роботи, опубліковано 30 праць. Вийшов з друку навчальний посібник "Клініко-функціональні методи дослідження серцево-судинної системи", який затверджений Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України.

Співробітники кафедри брали участь у роботі міжнародних конгресів, Всеукраїнських, регіональних з'їздів, конференцій, симпозіумів у 2002-2003 навчальному році: Всеукраїнська школа кардіологів ім. М.Д.Стражеска 5-6 жовтня 2002 року; II Міжнародна науково-практична конференція "Реалізація здорового способу життя - сучасні підходи" м. Дрогобич; 77 наукова конференція студентів і молодих учених БДМА; науково-медична конференція "Актуальні проблеми тромбозу і порушень гемостазу в клінічній медицині" м. Київ; науково-методична конференція "Актуальні проблеми підготовки фахівців у вищих медичному та фармацевтичному закладах України; науково-практична конференція "Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини"; I та II Всеукраїнському з'їздах із спортивної медицини і лікувальної фізкультури "Перспективи розвитку спортивної медицини і лікувальної фізкультури XXI століття".

Колектив викладачів з курсу фізичного виховання видав навчальні посібники "Фізичне виховання студентів. Самостійна робота" та "Медицина катастроф". Співробітниками опубліковано 12, отримано 7 посвідчень на раціоналізаторські пропозиції. На курсі працює студентський науковий гурток "Медико-біологічні аспекти фізичного виховання". Організовані і працюють 11 секцій: з волейболу, баскетболу, настільного тенісу, легкої атлетики, туризму, шахів, боротьби. Студенти беруть участь у змаганнях на першість області і міста, виборюють призові місця. 17 студентів академії взяли участь у змаганнях фінальної частини VI літньої Універсиади України, чемпіонатах України. Щорічно проводиться традиційна спартакіада академії.

Основний напрямок діяльності викладачів полягає в оздоровленні студентів та співробітників академії. Співробітники кафедри виконують лікувально-діагностичну роботу спільно з обласним кардіологічним диспансером і обласним лікарсько-фізкультурним диспансером, здійснюють повний обсяг медичної допомоги населенню міста й області: проводяться консультації у відділеннях та поліклініці обласного кардіологічного диспансеру, у позабазових установах області, впроваджуються нові методи діагностики та лікування в районах області.

З кожним роком поняття медичної реабілітації набуває активного поширення у навчально-лікувальному процесі. Оскільки в сучасному розумінні медична реабілітація – це диференційована етапна система лікувально-профілактичних заходів із

відновлення функціонального стану організму хворого до оптимального рівня, працездатності на основі послідовного використання індивідуального комплексу методів фармакологічного, хірургічного, фізичного і психологічного впливу на функціонально або патологічно змінені органи і системи організму. Стратегію і тактику лікування доцільно будувати на основі приведення патогенезу захворювання до умов оптимального варіанту одужання. Основним напрямком новоствореної кафедри є вивчення механізмів адаптації і реактивності серцево-судинної і бронхолегеневої систем організму, особливості перебігу відновлювальних процесів в органах і тканинах при пошкодженні, а також розробка методів їх корекції з використанням реабілітаційних факторів.

**THE HISTORY OF THE FORMATION OF THE DEPARTMENT
OF REHABILITATION, EXERCISE THERAPY, SPORTS MEDICINE,
PHYSICAL TRAINING AND HEALTH**

O.S.Polianska

Abstract. The Department has been functioning during the last two years. Its basic scientific trend is rehabilitation treatment of patients with cardiovascular and bronchopulmonary pathology. The paper also deals with the educational-methodical, research and treatment activities of the professorial- teaching staff.

Key words: medical rehabilitation, sports medicine, exercise therapy.

Bukovinian State Medical Academy (Chernivtsi)

Buk. Med. Herald. – 2004. – Vol.8, №3.- P.230-233

Надійшла до редакції 17.03.2004 року
